

Співзасновники:
районна рада, районна державна адміністрація і колектив редакції

Виходить з 1939 року

№ 48 (8545), 11 грудня 2015 року

Влада в особах

Голова Тернопільської обласної ради

8 грудня ц. р. на першій сесії обласної ради обрано нового голову облради. Ним став Віктор Вікторович ОВЧАРУК.

Український політик, сорокооднорічний Віктор Овчарук народився 15 липня 1974 р. на Борщівщині.

Працював у департаменті охорони здоров'я на посадах начальника відділу організаційно-методичної та кадрової роботи, заступником директора.

До обрання на посаду голови обласної ради працював заступником голови Тернопільської обласної державної адміністрації з гуманітарних питань.

Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Член партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність»».

Знаково

Міцний захист і надійний тил

Напередодні відзначення 24-ї річниці Збройних сил України та Міжнародного Дня волонтерів, 4-го грудня, відбулися урочистості пошанування всіх тих, хто з честю й гідністю стоїть на сторожі нашої держави, надійно захищаючи мир і спокій українського народу; тих, хто жертовно творить святу справу благодійності.

(Читайте на 3-й стор.)

Народний артист України
Павло Дворський
З синами Павлом Дворським - молодшим та В'ячеславом Дворським

12 грудня м. Чортків Районний будинок культури ім. К. Рубчакової **16.00**
Концертний тур "Горнись до тебе, Україно!"

ЦЕНТР ВІДНОВЛЕННЯ ЗОРУ
АНАТОЛІЯ СОВВИ

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ЗОРУ
Здорові очі - нова якість ЖИТТЯ

Керівник
Заслужений лікар України
Анатолій СОВВА

16 грудня - м. Чортків
музична школа, вул. Степана Бандери, 73
запис за тел. 3-98-96, 2-33-57
(067)603-98-57, (063)893-50-90, (098)339-10-28

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я

Добігає кінця 2015 рік – один з «півкруглих» у першій чверті рвучкого й несамотнього XXI століття. І ось знову настає період, коли треба поновити наші партнерські стосунки на наступний відтинок часу – 2016 рік, що вже видніється на обрії.

Наша газета з гордістю носить ім'я – «Голос народу». Назва, погодьмося, зовсім не претензійна, а всеоб'ємлюча, бо засвідчує наші пріоритетні наміри. Обіцяємо, що й надалі ваш голос – голос народу, дорогі читачі, неодмінно буде вислуханий і почутий, донесений до більш широких верств.

Для того, щоби з наступного року отримувати улюблене видання на свою поштову скриньку, передплатуйте районку до 25 грудня ц. р.

Вартість передплати становить:

для населення (індекс – 61366)
на місяць – 10 грн. 91 коп.
на 3 місяці – 32 грн. 73 коп.
на 6 місяців – 65 грн. 46 коп.
для підприємств, установ та організацій (індекс – 61367)
на місяць – 11 грн. 91 коп.
на 3 місяці – 35 грн. 73 коп.
на 6 місяців – 71 грн. 46 коп.
Вартість приймання передплати (послуги служби зв'язку):
на місяць – 0,95 грн.
на 3 місяці – 2,15 грн.
на 6 місяців – 2,60 грн.
Передплатити районку ви можете і в редакції «Голосу народу»: м. Чортків, вул. Зелена, 3.

ВІТАННЯ

14 грудня – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС*Шановні ліквідатори аварії на Чорнобильській АЕС!*

14 грудня було закінчено будівництво саркофага над зруйнованим атомним реактором Чорнобильської станції. Трагедія Чорнобиля торкнулася кожного з нас. Тож щороку саме цього дня ми вшануємо відважних ліквідаторів, хто, на щастя, поруч з нами, і вклоняємося пам'яті тих, хто пішов за межу вічності.

Так судилося, що саме ліквідатори першими взяли на себе цей хрест – приборкання радіаційної стихії, щоб ціною свого життя і здоров'я захистити рідну землю і весь народ. Ми були свідками героїчних зусиль цілого покоління наших співвітчизників, які врятували майбутнє для своїх нащадків.

Тому низько схиляємо голови перед ними і з особливим почуттям їх вшануємо. Велика вам подяка і низький доземний уклін!

Шановні учасники ліквідації аварії на Чорнобильській атомній станції, щиро бажаємо всім вам та вашим рідним і близьким міцного здоров'я, життєвої енергії, сімейного замирення, щастя, миру, добра й злагоди. Нехай будуть вдячні та уважні люди до вас щодня, сохвилин, завжди!

15 грудня – День працівників суду*Шановні працівники Чортківського районного суду!*

Вітаємо вас з професійним святом – Днем працівників суду України. Від наполегливої та самовідданої праці всіх, хто працює у судовій системі, великою мірою залежить збереження в суспільстві стабільності, миру та спокою.

Почесна й нелегка місія служіння правосуддю вимагає від суддів та працівників судових органів високого рівня знань, досвіду та виняткових особистих якостей: честі, гідності, відданості справі та наполегливості. Авторитет судової гілки влади великою мірою залежить від того, як чітко функціонує кожна її ланка, як сумлінно виконує свої обов'язки кожен її працівник. Упевнені, що суддівський корпус Чортківського районного суду завжди буде гарантом забезпечення засад справедливості та законності, формуючи правову культуру серед жителів району, їх повагу до Права та Закону.

Хай нагородою вам, шановні працівники суду, за невтомну працю стане вдячність людей, яким ви повернули віру в справедливість. Бажаємо всім доброї вдачі, оптимізму й професійних успіхів, шани громадян і підтримки держави.

17 грудня – День працівника державної виконавчої служби*Шановні працівники державної виконавчої служби!*

Щиро вітаємо вас з професійним святом. Виконання судових рішень – це важлива державна справа, яка потребує високої професійної відповідальності та моральних чеснот. Справа, яка працює на благо громадян України та стоїть на захисті їх конституційних прав.

Нехай ваші професійні зусилля будуть винагороджені довірою і повагою громадян України.

Щиро бажаємо вам міцного здоров'я, щастя і добробуту, плідної праці та успіхів.

**Голова райдержадміністрації
М.СТАШКІВ****Голова районної ради
В.ШЕПЕТА**

Анонс

На християнське свято Введення в храм Пресвятої Діви Марії владика Буцацької єпархії УГКЦ Дмитро Григорак освятив сиротинець у м. Чорткові.

Про це – читайте у наступному номері.

Газета Чортківського району

ГОЛОС НАРОДУ

індекс 61366

«Голос народу» – тижнева газета, виходить з 1939 року; реєстраційне свідоцтво ТР № 355 від 31.05.2004 р.; день виходу – п'ятниця, наклад – 2750 примірників.

Адреса редакції: м. Чортків, вул. Зелена, 3. Ел. пошта: golnar@ukr.net.

Електронна версія «Голосу народу» на веб-сайті районної ради:

www.chortkivrr.te.ua.

Тел. кореспондентів – 2-15-42, 2-36-85; бухгалтера – 2-16-06.

Заступник редактора Оксана СВИСТУН

Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи точки зору автора. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей несуть автори публікацій. Передрук матеріалів газети без письмової згоди редакції заборонено! Номер набрано і зверстано у комп'ютерному комплексі редакції газети. Віддруковано в друкарні ТзОВ «Буковинський видавничий дім», м. Чернівці, вул. Василя Лесина, 31.

Тел. (0372) 54-45-46.

Відповідальна за випуск Анна БЛАЖЕНКО

Із сесійної зали

У бюджеті копійка дзвенить – Миколай району допомогти спішить

У вівторок, 8 грудня, відбулося перше пленарне засідання другої сесії районної ради VII скликання. Чому так швидко депутати знову зібралися? – запитасте. Через те, що питань господарських накопичилося немало. А особливо тепер, у час передноворічний, коли треба усі «діри» в господарці латати, щоб у новий рік без боргів іти. Добре, що латати поки що є чим – начальник фінансового управління Галина Ізвєкова, виступаючи із звітом про виконання районного бюджету за 9 місяців поточного року, оголосила про перевиконання плану. Але про все по порядку.

Щонайперше голова райради Віктор Шепета розпочав роботу сесії з урочистого моменту – нагородження грамотами депутата районної ради Євгена Шкабара та Заболотівського сільського голову Михайла Фойдюка з нагоди Дня місцевого самоврядування, який святкували напередодні. Опісля депутати приступили до роботи, бо ж питань, що їх розглядали, було аж вісімнадцять.

На другій сесії райради було заплановано розглянути такі питання: про Положення про постійні комісії районної ради сьомого скликання; про персональний склад постійних комісій; про Положення про президію райради; про персональний склад президії районної ради сьомого скликання; про чисельність та структуру виконавчого апарату районної ради на 2016 рік та оплату праці голови районної ради та заступника голови районної ради; про затвердження розпорядження голови районної ради; про затвердження розпорядження голови районної державної адміністрації; про затвердження угоди між районною радою та Мухавською сільською радою про передачу-приймання коштів для утеплення будівлі Мухавського дошкільного навчального закладу; про затвердження угоди між райрадою та Палашівською сільською радою про передачу-приймання коштів на покращення системи водопостачання; про затвердження угоди між районною радою та Колиндянською сільською радою про передачу-приймання коштів для виготовлення проектно-кошторисної документації; про затвердження угоди між райрадою та Косівською сільською радою про передачу-приймання коштів для виготовлення проектно-кошторисної документації; про затвердження угоди між районною радою та Малочорнокінецькою сільською радою про передачу-приймання коштів для виготовлення проектно-кошторисної документації; про затвердження угоди між райрадою та Чорнокінецьковолянською сільською радою для забезпечення діяльності об'єднаної територіальної громади; про затвердження угоди між районною радою та Заводською селищною радою про передачу-приймання коштів для виготовлення проектно-кошторисної документації; звіт про виконання районного бюджету за 9 місяців ц. р.; про внесення змін до районного бюджету на поточний рік; про регламент районної ради сьомого скликання та питання під пунктом «Різне». Позитивно проголосували депутати й за доповнення до порядку денного – пропозицію, що її вніс заступник голови райради Петро Пушкар щодо встановлення меморіальної дошки на будівлях навчальних закладів – школи у с. Росохачі (пам'яті Дениса Громого) та гімназії у м. Чорткові (шана Роману Руцаку). Забігаючи наперед, скажу, що так само одноголосно підтримали обранці проект цього рішення.

Згідно з порядком денним, перш ніж перейти до господарських, розглянули питання організаційні. Отже, було виокремлено такі постійні комісії: постійна комісія районної ради з питань бюджету; з питань земельних відносин, екологічної політики, природокористування та сталого розвитку; з гуманітарних питань; з питань соціально-економічного розвитку, підприємництва, власності, інвестицій та торгівлі; з питань регламенту, депутатської етики, дотримання законності та запобігання корупції. Ще на погоджувальній раді, яка відбулася 4 та 7 грудня, було визначено склад постійних комісій (за попередніми заявами депутатів) та їхніх керівників, а також затвердили президію райради. На першій сесії однією із умов перебування в тій чи іншій комісії було – професійна спрямованість обранця. Але, як згодом виявилось, не завжди професіоналізм брався до уваги. Так, заяву про зарахування у комісію з бюджету депутата Наталії Бойчук, котра протягом декількох скликань перебувала у складі бюджетної комісії та є головним бухгалтером одного з найпотужніших агропідприємств району,

що допомагає більше десяткам сіл Чортківщини у соціальному й сплатує немалі податки в казну, було відхилено. Проте згодом, уже у сесійній залі, після вислухання аргументів з боку депутата, колеги-обранці таки проголосували за прийняття її у склад вищезгаданої комісії.

Наталію Бойчук з трибуни сесійної зали було озвучено також проблему, яка має місце у нашому районі вже протягом тривалого часу: відсутність води у криницях села Криволюка. Від літа й до сьогодні мешканці цього населеного пункту користуються водою, яку довозить їм бочкою ПАП «Довіра». Того дня Палашівський сільський голова теж пояснив потребу в допомозі вирішення наболілого й видав на-гора суму, потрібну для буріння свердловини. Про роботу відповідної робочої групи райдержадміністрації з вивчення проблеми питної води у Криволюці доповів перший заступник голови райдержадміністрації Валерій Запужляк.

Переїнявши ситуацію, що склалася, депутати вирішили додати до запропонованих 50 тис. грн. ще 30 тис. грн., бо і ці кошти покриють лише третину потрібного. Решту витрат обіцяють виділити спонсори.

«Перепаало» з райбюджету й Мухавській сільській раді – на утеплення приміщення дитсадка.

Пробіжнянський сільський голова Назарій Костецький проінформував депутатів, що Пробіжня активно готується до територіальної реформи – має намір в скорім часі заявити про об'єднання навколишніх сіл в територіальну громаду, а тому вже зараз дбає про те, де розмістити різні служби, які виникнуть внаслідок об'єднання. Якнайкраще для адмінбудинку підходить приміщення колишнього інтернату. Але для того, щоб вкласти кошти у його реконструкцію, використовуючи й допомогу з Державного фонду регіонального розвитку (на яку розраховують, бо вже подали заявку), просять передати на баланс сільради. Ірина Гулька, начальник відділу освіти РДА, на баланс якого й був досі цей будинок, повідомила, що райво розглянуло вище оголошену пропозицію і заперечень до таких кроків не має. Тому одноголосно депутати прийняли позитивне рішення.

Так само одностайним «за» реагували обранці й на питання виділення грошей для Косівської, Колиндянської, Чорнокінецьковолянської, Заводської громад.

Чималу дозу здивування отримали присутні від почутого – в районі здійснюватиметься капітальний ремонт доріг. Спромоглася підняти й «втягнути» цю непосильну для багатьох владоможців ношу колишній Малочорнокінецький сільський голова, а тепер представник села в об'єднаній громаді з центром у с. Колиндяни Ольга Яницька. Поки що гроші потрібні на виготовлення проектно-кошторисної документації, та віримо, що із завзятістю вищезгаданої особи ремонт трьох кілометрів доріг (із 9,616 км існуючих у селі) не за горами.

Не залишилася поза увагою при розподілі «кошика» й галузь охорони здоров'я: депутат Роман Чортківський поклопотав про виділення 100 тис. грн. на закінчення ремонту пологового будинку.

Усі озвучені вище пропозиції було внесено у зміни до районного бюджету, й з 1 млн. 990 тис. грн. перевиконання (як оголосила начальник фінансового управління райдержадміністрації Галина Ізвєкова) майже мільйон вже розподілено між установами, організаціями й ін.

Заслухали того дня депутати також звіт про виконання районного бюджету з уст Галини Ізвєкової. Не буду переобтяжувати вас, шановні читачі, цифрами, озвучу лише одну сумну статистику: тільки вісім відсотків надходжень у райбюджеті – власних!

Друге пленарне засідання другої сесії райради відбувається 23 грудня о 10-й год.

Оксана СВИСТУН

Трибуна депутата

Олег БАРНА: «Повинна бути не тільки економічна, а тотальна блокада Криму і Донбасу»

Кримські татари – це осередок українства і української державності на території Криму. Більшість російськомовного населення переважно представляло інтереси Росії. Ще в травні Президент заявляв про здійснення економічної блокади окупованих територій, в тому числі Донбасу і Криму. Про це заявив народний депутат фракції партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність» Олег Барна в ефірі телеканалу «112.Україна».

«Має бути не просто економічна, а тотальна блокада Криму, в тому числі, потрібно заборонити міграційні процеси населення. Коли йдуть військові дії з воюючої території,

диверсійні групи можуть переходити лінію кордону. Ми відкривали пропуски, надавали допомогу, продукти місцевому населенню, а взаємін отримали диверсійні акти в тилу України, обстріли наших військових», – сказав Олег Барна.

За його словами, ситуація в Криму та на окупованому Донбасі дещо схожа. Адже території Криму і Донбасу однаково окуповані російськими військами, перебувають у стані бойових дій.

«Тому я підтримую дії громадськості на здійснення повної блокади окупованих територій», – наголосив депутат.

Про це говорять

Чому Путін хоче відставки Яценюка?

Українську політику знову лихоманить. Напередодні звіту Кабінету Міністрів про реалізацію програми діяльності за 2015 рік почалася кампанія з його дискредитації, наслідком якої, за задумом її творців, має стати відставка Арсенія Яценюка і всього складу уряду. Найбільше зацікавлений у такому розвитку подій президент Росії Володимир Путін. Після крижого перемир'я на Донбасі Кремль вирішив знищити Україну не танками, а з середини, влаштувавши масштабну політичну кризу. Першим кроком для цього є відставка уряду. Це, у свою чергу, призведе до розвалу парламентської коаліції і оголошення дострокових виборів до Верховної Ради. У результаті нових виборів «п'ята колона» Кремля планувала отримати більшість місць у парламенті і сформувати новий уряд вже на своїх умовах і зі своїм прем'єром.

Однак імовірність цього сценарію стає все примарнішою. Розрахунок ворогів на те, що уряд не справиться зі складною економічною ситуацією і не зможе відбудувати пограбовану Януковичем країну, на щастя, не справився.

У спадок після старої влади новому уряду залишилося трохи більше 100 тисяч гривень на рахунках. Сьогодні ця цифра сягнула близько 100 мільярдів. Уряду вдалося провести успішні переговори з міжнародними кредиторами і списати 90 мільярдів гривень боргів, які понабирали колишні керівники. Фінансово-економічну ситуацію було стабілізовано. Зарплати і пенсії виплачувалися у повному обсязі. Більше того – уряд знайшов можливість підвищити соціальні стандарти раніше, ніж це було заплановано законом про державний бюджет.

В країні запущено реформи в усіх сферах життя. На вулиці багатьох міст вийшли нові патрульні поліцейські, які не беруть хабарів і сповідують принцип «служити і захищати». Довіра громадян до людей у формі почала поступово відновлюватись. У зв'язку зі вступом в дію закону про Національну поліцію буде проведена переатестація всіх співробітників міліції. У нову поліцію візьмуть лише найкращих і чесних.

За останній рік українська армія стала справжньою гордістю країни. Уряду довелося будувати її фактично з нуля після того, як її розвалив міністр Януковича з російським громадянством. Завдяки жорсткій позиції прем'єра жодна платіжка Міноборони зараз не затримується більше доби. Збройні сили почали отримувати сучасне озброєння і змогли дати гідну відсіч російській армії, зупинивши її просування вглиб країни.

Розпочато процес децентралізації влади. Завдяки урядовим ініціативам доходи місцевих бюджетів вже зросли на 44 мільярди гривень. Це дасть змогу громадам самим вирішувати, куди їх витратити – на ремонт дороги, лікарні чи будь-які інші потреби.

Однією з головних реформ стало здобуття енергетич-

ної незалежності. Арсенію Яценюку вдалося зробити те, що не могли всі попередні уряди. Москва втратила монополію на постачання газу і диктувати для цього свої умови. Довгі роки газова корупція розбещувала українських політиків, які виконували всі забаганки Кремля. Завдяки диверсифікації поставок газу країні вдалося домогтися зниження цін на блакитне паливо, наповнити сховища, що дасть можливість впевнено пройти опалювальний сезон.

Серед амбітних планів уряду на наступний рік: розбудова армії, надання малозабезпеченим громадянам субсидій на оплату комунальних послуг, підвищення соціальних стандартів, продовження реформування країни.

В уряді чудово розуміють, що зроблено багато, але не достатньо. Люди хочуть бачити швидкі результати. Але реформи потребують часу. Тим більше в країні, де триває війна. Наприклад, у Грузії лише через 3 роки громадяни відчули позитивні результати, у Польщі – через 5.

Натомість не всі гілки влади розділяють такий запал. Із усіх внесених до Верховної Ради урядових законів

депутати провалили близько 70 відсотків. Хоча уряд і створювали 5 фракцій коаліції, на словах всі виступають за реформи, а голосують кожен по-своєму. Нещодавно експерти провели дослідження, хто з фракцій найактивніше голосує у Раді. На першому місці з великим відривом опинилася прем'єрська фракція «Народний фронт». Інші ведуть свою окрему гру, висуваючи перед кожним голосуванням нові і нові вимоги. Арсенію Яценюку часто доводиться особисто приходити до парламенту і переконувати депутатів ухвалити потрібні країні закони.

Сьогодні головне не зійти з наміченого шляху змін і не дати ворогам знищити країну. Адже у разі реалізації їхнього плану і відставки уряду, чого так прагнуть проросійські сили, реформи будуть згорнуті, у розпал зими країна опиниться без бюджету, міжнародної допомоги, самонасам з Росією. Саме цього добивається Путін, і саме тому цей план має так і залишитись у його хворобливій уяві. Країна у нас одна, і в наших силах її не втратити.

Олександр КРАВЕЦЬ

Знаково

Міцний захист і надійний тил

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Ошатна зала районного будинку культури ім. К.Рубчакової сповнилася численною когортою військовиків, як представників сильної половини, так і жіноцтва; учасників бойових дій на сході України, активістів волонтерського руху, священнослужителів і гостей святкового зібрання.

Із Божим благословенням звернувся до присутніх єпископ Бучацький владика Дмитрій Григорак, висловивши вдячність воїнам-захисникам за професійність та віру в силу духа, яка допомагає надавати гідну відсіч ворогові, возвеличує жертвність.

Слова подяки та найкращих зичень поновили гроно щирих вітань від очільництва району та міста: голови РДА М.Сташківа, який принагідно привітав і від імені народного депутата О.Барни, голови районної ради В.Шепети та міського голови В.Шматька; начальника Чортківського гарнізону, командира в/ч 1915 підполковника А.Вівсяного; військового комісара ОМВК полковника Л.Підручного.

Щиро здоровили військовиків знані в нашому краї добродії – директор Чортківського державного медичного коледжу Л.Білик, який зазначив, що пошанування, мабуть, неспроста проходить у святий день – Введення у храм Пресвятої Діви Марії, тож побажав, щоби водилося в кожному серці; та В.Градовий від імені аграріїв Чортківщини висловив переконання в тому, що лише згуртованістю всіх українців ми здобудемо мир і спокій на рідній землі.

Митрофорний протоієрей о. Михаїл Левкович від імені владика Павла за жертвність і любов до України вручив військовому комісарові Л.Підручному Подяку.

Того дня чи не кожен із присутніх святкового

зібрання, хто причетний до зміцнення Збройних сил України, отримав нагороду за самовідданість і патріотизм, за сумлінне виконання службового обов'язку та високий професіоналізм, активну волонтерську діяльність і допомогу українському війську, за жертвність і святу справу в підтримці ЗСУ: чи то грамотами та подяками, чи пам'ятними медалями, нагрудними знаками та грошовою премією були винагороджені кращі з кращих – військовики, учасники бойових дій на сході України, волонтери, духівники, держслужбовці.

Наприкінці так званої офіційної частини святкування військовий комісар полковник Л.Підручний, звернувшись до учасників урочистостей, зазначив: «Цьогоріч ми вперше за 24 роки відзначаємо День Збройних сил

України – справжніх, загартованих в бою під шквальними обстрілами ворога. Наш святий обов'язок – пам'ятати кожного військовика, кожного добровольця, дбати про родини загиблих. На українську армію покладена надзвичайна священна місія – боронити рідну землю, забезпечувати мирне життя свого народу. Свято ЗСУ – це данина пам'яті тисячам воїнів, які загинули в битвах за свободу та незалежність України, ми вшановуємо мужність і відданість тих, хто відстоював і відстоює Україну».

А відтак, вкrapлюючи щемливість почуттів, вінець святковості талановито плели як юні митці слова, пісні й танцю, так і маститі майстри сцени.

Тетяна ЛЯКУШ
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

Аргументи

Чи шановані й ким
рятовані ліквідатори?

Про ось цю категорію ближніх навіть ми, газетярі, зазвичай згадуємо двічі на рік – напередодні 26 квітня та ще 14 грудня. Бо тоді, хоч-не-хоч, а погляди суспільності таки схрещуються на «чорнобильцях». Інакшої ж пори, за їх резонансним твердженням (на межі прикрий образи й болю), суспільство про ці верстви населення просто забуває. Минулого вівторка, в плінні тривання зібрання спільноти РГО «Спілка Чорнобиль», випало спізнати щось подібне наповну.

Мабуть, з наміром, аби ті, хто виповнив собою залу засідань міської ради, доскохо «випустили пару», голова спілки Олексій Омельчук насамперед і запропонував класичну форму спілкування: «запитання – відповіді».

Першим «до бар'єру» став начальник УСЗН Чортківської міської ради Ігор Грицик. На нього й посилалися запитання, немов з рогу достатку. Щось на кшталт «де ж це ваші (тобто надавані вами – Авт.) путівки, де ж оздоровлення ваше?». Головний «собезівець» міста пояснював схему: в системі оздоровлення потребуючих категорій неодмінно превалює тендер, і без цього – нікуди. Через це й не в змозі потішити тих же «чорнобильців» санаторіями в Моршині чи Трускавці, котрі завжди в тренді. Натомість – тими, що виграла тендер, а від них, як правило, – невдоволення.

Із гурту посилалися пропозиції відмінити тендерні методи, принаймні, в один голос вимагати цього. Бо то, мовляв, нічим не прикрити корупція, з якою начебто боремось. Тому слід виробити спільне рішення з приводу і подати «догори» – спочатку в область, а відтак – і до Верховної Ради.

– Приймайте звернення, подавайте до парламенту – нехай змінюють, ми не проти, – декларував п. Грицик. – А поки що діє той закон, який є, – констатував.

– То навіщо вас тут, на місці? – вигукнули із зали. – Для чого тоді потрібна децентралізація?!

Інформуючий опонував цифрами: мовляв, наразі аж 90 осіб відмовились від пропонованих путівок. Гурт заперечував: це – поодинокі випадки. Тлумачив своє: трапляється, добрі путівки роздають тим, хто й не був у Чорнобилі, а «приписав» себе до надто постраждалих. «Чому я не можу пролікуватися в Хмельнику, а змушена їхати туди, де надають?» – обурювалась Людмила Славина. «Ліквідаторів таки припиняють на місцевому рівні», – не втримався від коментаря Олексій Омельчук. Найрізноманітнішу ситуацію тут же, що називається, «розкладав на лопатки» ліквідатор Ігор Кініцький. А Георгій Хадзарагов переконував, що інформація про наявність пропонованих путівок неодмінно має бути прозорою. І – що насамперед доступ до них повинні мати ліквідатори аварії на ЧАЕС I, II та III категорій, це має бути адресна інформація. Збуджені гарячим полілогом «чорнобильці» в перегуках навіть зажадали від соціального органу списку ліквідаторів, котрі наразі перебувають на черзі щодо оздоровлення.

Спливило на поверхню й запитання щодо вже платного (від 1 жовтня ц. р.) проїзду цієї категорії громадян міжміським транспортом. Пан Грицик пояснив: досі видатки на компенсацію тих затрат покривалися внаслідок постанов на місцевому рівні й за рахунок місцевих бюджетів, а в законодавстві такого не прописано – лише стосовно міського та приміського сполучення.

Відтак цілий блок запитань – щодо пенсійного забезпечення – надійшов і до присутнього на зібранні заступника начальника управління ПФУ в Чортківському районі Людмили Філяк. Поміж індивідуальними запитаннями (в розрізі справ окремих осіб, котрих цікавило те чи інше) спливило на поверхню й наболіле «з бородою» – відносно недоотримання постраждалими від аварії на ЧАЕС встановленої за рішеннями судів заборгованості. «Коли ж її нарешті виплачуватимуть?» – запитували із зали. «Коли необхідні на це кошти будуть закладені до бюджету», – була резонансна відповідь. Зрозуміло, що за нинішньої фінансової ситуації в Україні – ще чекати й чекати...

Готовністю вислухати й максимально задовольнити визрілі потреби присутніх була пройнята й заступник головного лікаря ЦКРЛ з медичної частини Людмила Добощук. Одразу запевнила: «Можемо пролікувати ліквідаторів та постраждалих I і II категорій. Є певний перелік медикаментів, котрими забезпечуємо. Якщо ж виникає потреба в інших, ви змушені придбати їх своїм коштом». Виникло, бо просто й не могло не виникнути, надзвичайно болюче питання зростаючих видатків на ліки. Присутні вигукнули зроджену по ходу пропозиції: збільшити індексацію тих видатків утричі! Та, зрозуміло, це не вирішується на рівні району чи й навіть трохи вищому...

Мав слово й представник іншої медичної структури – завідувач інформаційного кабінету Чортківського КРЦ ПММСД Андрій Гавриць. Деталізував: «До районного бюджету закладена певна сума коштів, однак ціни на ліки змінюються і коштів меншає. До того ж, лікар має обмеження в призначеннях». Принагідно нагадав присутнім про щорічний медогляд, що традиційно гряде в перші місяці нового року. З-поміж численних зауваг, скарг, нарікань виокремилися пропозиції, аби сімейні лікарі відвідували ліквідаторів-«чорнобильців», котрим несила ходити, за адресами, на дому. Йшлося й про переваги для немічних членів спільноти щодо черговості до кабінетів у лікувальних установах.

На спільний хвилі із залу звично почувався завідувач аптеки № 143 Василь Круть: і він тут для всіх свій, і ці люди для нього всуціль свої. Так і мовив: «Жодному ліквідаторові ми не відмовили й не відмовимо – така тенденція запроваджена мною». Додавав: навіть попри нерідку фінансову неспроможність. І тут же визнавав: трапляються випадки, коли треба зачекати...

Розбурханому гуртові ще й належало переобрати голову РГО «Спілка Чорнобиль» – або залишити того ж. Так і вирішили, за це й проголосували: мовляв, цьому вже достеменно відомі всі сходи-входи до служб та чиновницьких кабінетів. Тож Олексій Омельчук одразу по зібранні й прокоментував наболіле: чомусь місто відчутніше «горне» їх, «чорнобильців» під крило, а районні служби переважно ігнорують. Ось і на ці збори з-поміж депутатського активу лише й спромігся прийти депутат міської ради від ВО «Свобода» Віталій Ціхоцький. Між тим, на зібрання прибули члени спілки і з Чорткова, і з Білої, Заводського, Колиндяна... І в близькому часі, 14 грудня, – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС...

Анна БЛАЖЕНКО

До дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС

Дзвони Чорнобиля

Наші доблесні урядовці відмінили усі й так мізерні пільги в зоні радіоактивного забруднення. Можновладці пояснюють це тим, що в зоні мала доза радіації. Але відсоток онкозахворювань у нашому районі протягом багатьох років є найвищим в області, значно переважає обласний та державний показники. Є статистика з цих показників. Ось свіжі показники, які свідчать, що онкозахворювання у нашому районі зростають: за III квартал цього року онкопатологія зафіксована у 167 осіб (у 2014-му – 143), з них III ст. – 34 (супроти 24), IV ст. – 45 (порівняно з 34 за минулий рік). Відсоток запущеної форми хвороби становить 47,3 (у 2014-му – 39,7). Подаю статтю науковця «Чого очікувати від малих доз радіації». Проте хочу зауважити: уважно вчитуйтеся у факти, викладені у даній публікації, – вони вражають.

Юхим МАКОТЕРСЬКИЙ,
член товариства «Просвіта»

Зі своїм чудовим колективом однодумців я впродовж фактично всього «післячорнобильського» періоду опікувалась вивченням медико-біологічних наслідків катастрофи 1986 року. Унікальність наших досліджень полягає у з'ясуванні структурних змін в органах та тканинах постраждалих осіб (як прижиттєво – на матеріалах біопсій, так і щодо померлих). Ці дані ми порівнювали з клінічним перебігом хвороб. Всього в архівах Інституту екологічної патології людини (ІЕПЛ), створеного за фінансового сприяння українського бізнесмена Володимира Олексійовича Безуглого, містяться матеріали понад 196 тисяч спостережень. Шість років тому завдяки потужностям ІЕПЛ започаткована лабораторія ендекології та техногенно-індукованої патології в Інституті сорбції та проблем ендекології Національної академії наук України, де теж тривають вказані дослідження.

Натепер я можу відповідально поінформувати шановних читачів про наступне. Так звані «малі дози» радіації (часто додають «...низької інтенсивності», бо вони звичайно отримуються не одноомотно, а впродовж відносно тривалого періоду) не є чимось ефемерним з недоведеними ефектами. Наш багаторічний досвід засвідчує наявність переконливих доказів їх реалізації у людському організмі. І саме малі дози низької інтенсивності іонізуючої радіації будуть суттєво визначати медико-біологічні наслідки Фукусімської катастрофи.

Отож, наймасштабнішим віддаленим наслідком дії радіації є змінений перебіг (патоморфоз) різноманітних недуг. Цей термін відображає, з одного боку, перебудову в структурі захворюваності й летальності, зумовлені змінами умов життя людини, з іншого – стійкі зміни проявів певного захворювання, які виникають, наприклад, у зв'язку зі застосуванням медикаментів. Індукторами патоморфозу виступають різні фактори, зокрема – техногенні забруднювачі довкілля. Термін «патоморфоз» часто використовується для означення змін не лише хвороби як цілого, а й окремих її елементів.

Патоморфоз – це не хаотичні чи безладні зміни. Вивчення проявів і механізмів феномену дозволяє виділити його головну рису – перебудову закономірностей виникнення та розвитку хвороби (як родового поняття) на рівні виду, популяції, індивідуума (видові різниці). Він віддзеркалює зміни в структурі захворюваності й летальності та визначається, перш за все, розвитком людського суспільства й захворюваннями цивілізованого світу. Зокрема, зміни хвороби під впливом ліків (терапевтичний патоморфоз) можуть бути не лише позитивними, а й негативними. Ліки можуть бути причиною побічних явищ, котрі затують прояви захворювання, з приводу якого вони застосовувались, і навіть створити загрозу для життя хворого. У цьому випадку говорять про патологію терапії.

Ситуація, що склалася у зв'язку з Чорнобильською катастрофою, спричинила похвалення наукового інтересу до вивчення особливостей перебігу різноманітних захворювань у потерпілих категорій населення. Пов'язані з аварією агресивні чинники (першочергово – техногенні забруднювачі довкілля) відіграють роль індукторів загальнопатологічних процесів та видозмінюють ланки розвитку недуг. До спонтанного патоморфозу останніх додається індукований (стимульований).

Сутність індукованого патоморфозу хвороб в осіб, які потерпіли у зв'язку з аварією на ЧАЕС (і що очікуване при інших великомасштабних радіаційних аваріях), полягає у змінах клінічних симптомів недуг, що (за даними патоморфологічних досліджень) фундується трансформацією їх поширення по органу, змінами перебігу запальних процесів, інфекцій; порушеннями місцевої регуляції в тканинах і регенерації, а також пришвидшеним старінням та надмірним розвитком сполучної (рубцевої) тканини.

Чому все це відбувається? Наразі повернемося до початку нашої розмови. Отже, екологічна патологія, з якою ми наочно зіткнулися у зв'язку з наслідками Чорнобильської катастрофи, формується як окрема суттєва проблема, супутня науково-технічному прогресу, котрий спричиняє постійні трансформації довкілля, змінюючи умови життєзабезпечення людини. І хоча потенційна спроможність компенсаційно-приспосувальних механізмів людського організму дуже велика, вони не встигають за науково-технічним поступом. Тому неминує виникати порушення в інтеграційних системах регуляції гомеостазу. Все це стосується пересічних об'єктів. При катаклізмах же на зразок радіаційної катастрофи ситуація набуває «аварійного» характеру. Пряма вражаюча дія конкретних полонантів на людський організм індукує відповідні реакції, ступінь спроможності яких визначальний для кінцевого результату – патології, смерті, часткового чи повного одужання – і унаочнюється патоморфозом хвороб. Вплив агресивних чинників на біологічні об'єкти можна образно порівняти з колами на поверхні води від кинутого предмету. Так, ближче до епіцентру діють великі дози зі специфічними для полонанта ефектами і залежністю «доза-ефект». На відстані від епіцентру вплив стає менш потужним і загально неспецифічним. Тому в амплітуді малих доз низької інтенсивності агресивні чинники діють переважно стереотипно.

Базуючись на висвітлених положеннях, можна класифікувати вплив «чорнобильського чинника» на віддалі від зони аварії, у регіонах компактного (після евакуації) проживання населення, як низькодозовий. Те ж саме стосується учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС (і вочевидь – аварії на «Фукусімі-1»), котрі не зазнали радіаційного опромінення в дозах, що спричинюють гостру чи хронічну променеву хворобу. Ключовими ж у схемах верифікації техногенного впливу є зміни камбіальних (родоначальних) елементів тканин, імунокомпетентних клітин та складових системи сполучної тканини.

Сподіваюсь, що ці міркування (а вони предметно розвинені в майже двох десятках фахових книг та інших публікаціях) привернуть увагу шановної громади і будуть використані у протидії проявам техногенної агресії.

Валентина ТЕРЕЩЕНКО,
заслужений діяч науки і техніки України,
доктор медичних наук, професор,
завідувач лабораторії ендекології
та техногенно-індукованої патології Інституту сорбції та проблем ендекології НАН України,
директор Інституту екологічної патології людини
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

Сумна дата

Герої завжди житимуть у наших серцях

«Невтомно збирайте відомості про тих, хто поліг за вас. Не було безіменних героїв – були люди, які мали своє ім'я, своє обличчя, свої сподівання і надії. Хай же ці люди будуть завжди близькі вам, як друзі, як рідні, як ви самі!»

Юліус Фучик

Такими словами 7 грудня розпочалися уро-чистості у Джуринськослобідківській ЗОШ I – II ступенів – відкриття «Галереї слави», стендів, присвячених Героям Небесної Сотні, а також героям-жителям Джуринської Слобідки, які перебувають у зоні АТО і відстоюють незалежність нашої держави. На таку знаменну для школи і села подію зійшлося багато батьків, які також долучалися до виготовлення стендів.

Учні 5-9-х класів нагадали всім присутнім про події, що відбувались під час Революції Гідності та АТО. Ще зовсім недавно ми не особливо звертали увагу на слова: «Слава Україні! – Героям слава!», а тепер це привітання набуло нового змісту. Наразі вже точно зрозуміло, кому ці слова адресовані, і ні в кого немає сумнівів, що ці герої – хлопці, що зі зброєю в руках захищають крихкий східний кордон України, лікарі, які в мирний час повертають поранених воїнів з того світу, волонтери, на плечах яких тримається наша армія. Слова «Слава Україні! – Героям слава!» перестали бути просто вітанням, це вже віддання шани найкращим, котрі у найважливіший момент нашої держави не злякалися і пожертвували собою заради своєї Батьківщини, а також є засвідченням справжнього патріотичного подвигу.

Пом'янули хвилиною мовчання синів українського народу, які не повернулись до рідних домівок, і не одні дівчини, жінці, матері поко-тилася з очей сльоза...

Дійство продовжилося відкритим заходом-подорожжю нашою Україною, який підготува-

ла класовод 2-3-го класу-комплекту Оксана Семирозум. Маленькі школярики наочно продемонстрували прищеплену їм наставником та батьками любов до рідної землі, мови, ко-зацтва, державної символіки. Своім виступом вони ще раз довели, що наша Батьківщина має бути неповторною і єдиною для кожного з нас.

Неабиякою ейфорією і хорошим настроєм зарядили нас учні, співаючи українські пісні, читаючи напам'ять вірші та байки Павла Глазового.

Складали діти рученята в молитві за мирне небо над головою, промовляли свої найзаповітніші мрії: щоб якнайшвидше закінчилась війна та настав мир, щоб солдати повернулись живі та здорові, щоб Україна була сильною, квітучою, незалежною державою, щоб в усіх діток були батьки. А у вчителя була лише одна мрія – щоб усі дитячі мрії збулися.

Родзинкою свята був таночок дітей із синіми та жовтими стрічками, де вони мило переплітали їх у квіточку і національний символ України – прапор. Наприкінці виховного заходу, щоб кордони Батьківщини не нівечили окопи, не лунали вибухи та постріли, учні прикрасили його найкращими квітами рідної землі.

Діти – майбутнє України. Тож своїми знаннями, працею, здобутками повинні підносити її культуру, бути гідними своїх предків, любити рідну землю, берегти волю та незалежність України. Слава Україні!

**Дирекція, педагогічний колектив
Джуринськослобідківської ЗОШ
I – II ступенів**

Партнерство

Для дружби немає кордонів

Делегація з Чортківщини із офіційним візитом побувала у сусідній Польщі, зокрема в Тарнобжезькому повіті, з владою якого кілька років тому Чортківська районна рада підписала Угоду про співпрацю.

Спершу й не вірилось, що документи, скріплені підписами та печатками перших осіб нашого району та польської повітової влади, стануть не просто формальними, а принесуть масу позитивних емоцій, цікавих розмов, зустрічей, а головне – реалізацію проектів, завдяки яким українська сторона перейняла досвід у впровадженні реформи місцевого самоврядування. Діти та вчителі із нашого району впродовж двох заїздів чудово провели час та повідали про таланти української патріотичної молоді.

Третя делегація дорослих з семи осіб завдяки активному громадському та політичному діячу Тарнобжезького повіту, а в минулому – його голові Даріушу Буковському, познайомилася не лише з визначними пам'ятками культури, діяльністю закладів органів місцевого самоврядування, освіти, медицини, спорту, соціального захисту, а й з прекрасними гостинними мешканцями сусідньої Польщі. Проект, який в грудні завершується, фінансувався за рахунок коштів Фонду Громадянських Ініціатив і називався «Від коренів – до демократії». Зважаючи, що багаторічне співробітництво принесло хороші результати обидвом сторонам, домовлено про подальшу співпрацю між Чортківщиною та Тарнобжезьким повітом. Щоб не зурочити, не розповідаємо про наступні плани та їх реалізацію, але віримо, що нам вдасться й надалі впроваджувати цікаві проекти, що сприятимуть розвитку

місцевого самоврядування на наших теренах, обміну досвідом між державними службовцями, лідерами громадських об'єднань та учнівської молоді.

Надзвичайно цікава та насичена враженнями поїздка надихнула чортківську делегацію на втілення побаченого за кордоном у рідній країні, бо ніхто, окрім нас з вами, не спричиниться до побудови гуманного демократичного суспільства. На часі – децентралізація, реформа місцевого самоврядування і важкі спроби – перестати нам бути «совками». Чітка трирівнева система адміністративно-територіального устрою в Польщі, найширші повноваження передані на базовий рівень – рівень громад – призвели до покращення життя наших сусідів. Так хочеться, щоб реальна політична воля влади впровадити реформу чи не вперше за роки незалежності України сприяла успіху структурних перетворень в Україні.

Не існує жодних сумнівів, що польсько-українська співпраця буде динамічно розвиватися, тому що у справжньої дружби немає кордонів і перепон! Незабаром, маємо надію, зустрічимо наших польських друзів на Чортківщині – завжди раді бачити світлих душею людей на теренах краю...

Ірина ГУЛЬКА,
начальник відділу освіти
райдержадміністрації, керівник делегації

Конкурс юних

Ми віримо в майбутнє твоє, Україно!

*Хвала Тобі, мій нескорений народе! Силі духа Твого,
бажанню волі заздрили ласі сусіди. Увінчаний стражданнями,
Ти скроплюєш рідну землю гарячою кров'ю своєю. Споковіку і до сьогодні...*

Історія нашого народу – це війни і повстання, це сльози і перемоги, це незламність Байди і крилаті козацькі «чайки», це буйні веселощі на Січі після перемог і плач полонянок в неволі. Це – ненависть і любов, вірність і зрада. Це – гарячі серця Січових стрільців та Героїв Небесної Сотні, це – тисячі патріотів нашої держави, які зараз знаходяться на передовій, захищаючи від терористів свобо-

ду, незалежність та територіальну цілісність України. Дійсно, багато поколінь українців покляли своє життя на вівтар української державності. Ми наповнені духом своїх волелюбних предків, багатою історією. І якщо хочемо осягнути минуле України, то маємо багато вчитися, знати, пам'ятати.

Такі думки наскрізно пронизували всіх учасників учнівських колективів на фестивалі-конкурсі патріотичної пісні, прози і поезії, творів образотворчого мистецтва «Свята Покрова», який уже традиційно відбувається в освітніх закладах Чортківщини. Цьогоріч він був приурочений Дню захисника України і Дню Гідності та Свободи.

Найкращі творчі колективи шкіл району ви-

ступили на сцені будинку культури імені Катерини Рубчакової. Усіх об'єднала спільна мета – вшанувати героїчний подвиг українських воїнів різних епох: Українських січових стрільців, Героїв Майдану, бойових подвигів сучасних захисників Вітчизни – воїнів АТО.

Свято вдалося на славу. Юнь проявила високий патріотичний дух, любов до української пісні та слова. Їхніми устами незримо озивалися гарячі серця тих, кому болить доля України, хто завтра стоятиме на сторожі державності. У залі панував дух єднання учасників та глядачів, адже те, що сьогодні відбувається на сході України, зобов'язує всіх нас бути незламними, духовно сильними, гідними своїх предків.

Лідія ЛЕСИК,
директор Білобожницької ЗОШ I – III ст.
Фото **Ореста ЛИЖЕЧКИ**

ПОСИДЕНЬКИ

Сьогодні ми реанімуємо одну з найулюбленіших читачами тематичну сторінку в районці, випуск котрої певний час пригальмовувався через не надто веселі настрої в Україні. Проте ж українці – народ оптимістичний, незважаючи ні на що! Тим більш напередодні Андрея – дня, огорнутого тайною й магією, вистояних сутністю народної обрядовості. А ще розвагами молоді, корені яких – і ворожінь, і бешкетувань, сягають давніх-давен...

Легенди краю

А орді не здалися...

Зазирнімо в сиву давнину, вдіймось до своєї генеалогії.
А розпочнімо з топоніміки: приміром, що означають імена наших сіл?

На родючі землі Поділля нападали кочові орди. З багатою наживою повертались вони на свої базари, везучи на торг українських юнаків і дівчат. Запорожці вирішили створити цілий каскад укріплень на Україні. Подалися на Поділля полковник Улашко, молодий, сильний і кмітливий сотник Капуста, славні козаки Лис, Мило, Шип, Шершень та сотні добровольців. Облюбували місця на берегах річки Серет, де й поселилися.

...До хана дійшла звістка про «перлину людської краси» двадцятирічну доньку Капусти Марію. Про неї говорили як про диво природи. Нею марили козаки і розповідають, сам гетьман Запорозької Січі приїздив глянути. Та лише Денис, син славного козака Лиса з сусіднього селища, полонив її серце. Він успадкував усі кращі якості батька, лише красою перевершив його.

Знав Капуста про наміри орди і оберігав Марію, як зіницю ока. Не дозволяв виходити за межі Городища, а ввечері із замку не випускав. Таємним підземним ходом виходила Марія і в солов'яному гаю зустрічалась з Денисом. Довідались про це батьки і, щоб запобігти лиху, призначили весілля.

...Вже й розчесали дружки довгу, чорну косу... А під покровом ночі вів зграю ворогів Хома Невірний, що козакував у Лиса. Часто йому «вставляли клепку», котрої, як казали козаки, не вистачало в його голові. Був лінивий, неохайний, цідив сивуху, ще й був нечистий на руку. Біля підземного виходу чатували спільники, вже ділячи в думках щедрю винагороду хана за зірвану троянду в «Едемі квітучого саду».

Замок Капусти вигравав весільними піснями. Та немов чорна хмара ходив поміж гостей Капуста. Уперше в житті заплакав, благословляючи доньку й зятя. Раптом окрик: «Пожежа!». Густионаселене Городище враз перетворилося на великий смолоскип. Розпочали крики, плач дітей, дикий галас ординців, постріли злились в загрозливий гул. Із замку вискакували козаки і падали в нерівному бою. Капуста гукнув: «До оборони!». Частина козаків перейшла підземним ходом до церкви і звідти повинна була організувати раптову, несподівану атаку. Але до замку вже вдерлись вороги. Підземним ходом відправили гінців до Шипа, Мила і Шершня за підмогою. Насилу вмовив Капуста Дениса втікати з Марією.

Юнак підійшов до виходу, обережно відкрив його. Зрадницьку тишу розривав плеск води на греблі. Виходив першим. Враз його тіло міцно затиснули спритно закинута аркани.
– Тікай! – крикнув Денис і впав на землю.

Марія побігла назад до церкви, але там вже нишпорили орда. Підземний хід привів її до замку – і тут лютували поганці. У руках догоряв смолоскип, а Марії здалось, що разом з ним гасне і її життя. Дівчина запалила ще два, один кинула у відсік з порохомими бочками і побігла до церкви. Пролунав сильний вибух, її боляче вдарило в спину, збило з ніг. Спробувала встати, але гострий біль у нозі не дозволив поворухнутись. Марія плакала не так від болю, як із ненависті. Підвелась насилу біля бочки з порохом...

Вже грізна твердиня Капусти розбита, а Марія не взята в полон. У спаленому Городищі бенкетували бусурмани. Усіх бранців зібрали в глибокому рові й навколо виставили варту. Але ранок, що надходив, тривожив ворогів: за рікою поселення славного козака Мила. Татари обдумували план нападу на мильців, і для цього їм потрібний був провідник. Та зрадника серед бранців не знайшли.

Денис вже мало усвідомлював, що з ним. Його били до безтями, але болю не відчував. В уяві, як в густому тумані, вимальовувався образ Марії.

...І ординці ніби домоглися свого. До замаскованих дозорців сусіднього селища прокрадалися з Денисом вороги. Сотні добре озброєних воїнів мали заманити мильців сюди, через ріку, ще сотня пішла услід за Денисом, аби непомітно пробратись у табір Мила. Саме коли вже підходили до сторожок, Городище струсували вибухи, і стовпи полум'я знялися високо над землею. Стоголосо луна прилетіла в міжгір'я, за якою, наче продовження, пролунав, як грім, голос Дениса:

– До оборони, мильці! Вас оточує орда!

Дорого заплатив Денис за пересторогу. Його таврували розпеченим залізом, випалили очі. Потім вирвали язик, а тіло кинули в безодню Серету.

Цілий день боронились ординці. Стоси трутів вкривали галявину і схили гори. Так відтоді й до наших днів дійшла назва гори – Стоси. Лисою назвали ту гору, де був замучений Денис. А Городище? Не повертались більше на ці сумні руїни козаки Капусти, тут, на галечині галявинах, почали будувати хати. І кожен старався покласти у фундамент свого дому камінь з фортеці Капусти.

Як пам'ять про давні часи, стоять села Капустинці, Улашківці, Мильці, названі іменами легендарних предків...

(Із книги Івана Чепіги «Мильці: маловідомі й забуті сторінки історії (1424-2014)».)

І таке буває?

Диво – можливе

Якось познайомилась я, було, в Києві з науковцем в авторитетному місці.
Почула, які колосальні досягнення мають українські вчені у вивченні космосу.
І запам'ятався мені один епізод, котрим згодом скористалася.
Хочу порекомендувати всім очочим.

Він сказав, що в часовому проміжку від 3-ї до 5-ї год. ранку відкритий космос. Саме в цей час науковці світу отримують із Всесвіту різні сигнали. Якщо тоді скласти молитву-просьбу до Вищого Космічного Розуму (а це ми називаємо Богом) і час від часу повторювати протягом півроку, то здійсняться все, про що просимо. Звичайно, не з категорії примарного, фантастичного, а реально-го, того, що вам потрібно. Не просить комусь бід, бо вона неодмінно повернеться до вас бумерангом і Господь покарає за те зле.

Пригадуєте період в нашій новітній історії, коли інтелігенція, люди розумової праці по півроку не отримували зарплат? Біда була несуттєва. Мої доньки не мали грошей навіть на продукти. Я почала займатись репетиторством і допомагала їм коштами на утримання сім'ї, бо пенсіонери таки одержували пенсію. Та то був

не вихід. Тоді я згадала розповідь науковця з Києва. І почала просити Господа допомогти. Накручувала будильник на 4-у год. ранку протягом тижня – потім виробився умовний рефлекс і я вже прокидалась за 10-15 хвилин до четвертої. Ревно просила Господа про поміч своїм дітям і молила «Отче наш». О диво! До року сталися такі переми, на які й не сподівалась. І тоді зрозуміла: Бог почув мою молитву...

Моя вам порада, дорогі країни: скористайтесь цим прикладом! Чудеса бувають і тепер, але треба бачити й розуміти, і жити за велінням Христа. Тоді не буде розбрату між людьми. Треба керуватись любов'ю серця, засадами взаєморозуміння і взаємодопомоги.

Ольга ДЖУМАГА,
пенсіонерка
м. Чортків

Бувальщина

Хризантеми

Уже десять літ він не любить осені, хоча в юності то була його улюблена пора.
Надто ж не любить пізньої – коли цвітуть хризантеми...

За Світлавою Сергій упадав мало що не змалечку – адже вони були однолітками та ще й однокласниками. Надто коли стали старшокласниками. Його закоханий погляд раз у раз перехоплював погляд її найкращих в світі очей, топився в карих озерцях доброти. Мабуть, Світлана таки була його «половинкою» – і тоді, коли водночас стали студентами політехніки, і коли, уже по закінченні інституту, він пішов служити до армії. Завжди і скрізь – разом, рука в руці. Відтак одружилися, через рік народився Іванко – якраз на Івана, в липні. Навіть за розподілом працювали в одному конструкторському бюро.

Одного з листопадних вечорів до кімнати їх сімейного гуртожитку принесли телеграму: важко захворів Світланин батько. Вона його любила безмежно – через це, мабуть, надто скромна і навіть сором'язлива, й обрала батькову професію інженера-конструктора. Потрібно було їхати до сусіднього обласного центру. Сергій поспіхом домовився з товаришем, що той підвезе дружину своїм «Москвичем». Так само поспіхом поцілував її на прощання, а півторарічний Іванко ще спав. Звично зазирнув у карі озерця Світланиних очей. Якби ж то він знав, що востаннє...

Надворі мрячило, листопадовий день видався дуже туманним. Туман висів у повітрі, немов молоко, – видимість на трасі складала десь до п'яти метрів – не більше. З цієї пелени назустріч раз у раз виринали потужні КамАЗи з причепами, вантажними цукровими буряками, – везли «біле золото» – відоміший так і відоміший в застиглих Світланиних очах – карих озерцях доброти. Так і лежала в труні зі здійсненими догори від тієї несподіванки бровами-стрілами.

Сергій до болю заламував собі пальці, скиглив, неначе поранена тваринка. А до їх гуртожиткової

кімнати, до Світланиної труни, друзі й знайомі, сусіди несли та й несли цілі оберемки хризантем. Їх особливий, терпкуватий запах – немов апофеоз прощання – доводив Сергія до нестями...

Він замкнувся в собі. Крім роботи й домашніх клопотів – Іванка не віддав батькам – не знав і не бажав знати нічого й нікого. Син підростав, а Сергій не раз ловив себе на думці, що часом не навидить його за те, що схожий на нього, а не на Світлану. Ну хоч би щось мав в обличчі мамине! Ну хоч би карі озерця доброти, яких так бракувало Сергієві...

Знову була осінь. Десять літ по Світланіній смерті. Одного з листопадних днів вони простували з сином до цирку. Якраз видалася неділя і на майдані їх закарпатської «столиці» юрмилося чимало художників з етюдниками в руках. А трохи віддалік літня жінка у теплій вовняній хустці продавала хризантеми. Великі, білі, немов снігові кулі. Сергій мимоволі здригнувся від їх запаху. А жінка ще й припрошувала: «Хлопчики, візьміть квіти, дешево віддам! Ви тільки-но подивіться, яка то краса!..».

Сергій тим часом задивився в етюдник одного з художників – невизначеного віку, в темній беретці, із сивуватою борідкою. Йому позувала якась дівчина. Та Сергій раптом побачив у вже відтвореному знайомі до болю карі озерця доброти. Аж ось і їх власниця. Вона підбігла до продавщиці хризантем і зашебетала:

– Тьотю, я візьму! Я так люблю хризантеми, – чомусь промовила до Сергія й Іванка. І він знову, як десяток літ назад, потону в тих карих озерцях. І навіть запах найпізніших осінніх квітів не видався йому ненависним – навпаки, привабив. «А й справді, – подумав, – як багато у цих квітах мужності й стійкості до різних перипетій життя...». І ще чомусь мимохіть видалось, що він, 37-літній чоловік з важкою і трагічною долею, ще зможе зустріти в людському натовпі своє карооке щастя – як пам'ять про Світлану...

Анна БЛАЖЕНКО

Вже тепер і погомоніти можна...

Що б це значило?

Мрійливі та кумедні ситуації часом творить природа-матінка. Такі міті спостереження фотооб'єктивів: і «обійми» дерев, і білчичні смаколики. А як би підписали ці світлини ви, шановні читачі? Які почуття, асоціації будять вони у вашій душі? Пишіть, телефонуйте, надсилайте відповіді. Неодмінно опублікуємо!

Ведуча сторінки Анна БЛАЖЕНКО
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

14 грудня, понеділок

УТ-1
06.00, 07.00, 08.00, 18.30, 21.00 Новини
07.30, 23.25 На слуху
09.00 ПРОФІЛАКТИКА ПЕРШОГО КАНАЛУ
14.00 Вікно в Америку
14.40 Мультфільми
15.20 Х/ф «Полковнику ніхто не пише»
17.35 Книга іа
18.15, 01.20 Новини. Світ
18.55 Про головне
19.30 Реформуєчи Україну
19.40 Етнографічні замальовки. Грузія
20.00 Перша шпальта
20.30 Зроблено в Європі
21.25 Новини. Спорт
21.45 З перших вуст
21.50 Подорожні
23.00, 00.00 Підсумки

1+1
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.15 ТСН
07.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30, 10.50, 12.30 «Міняю жінку - 5»
12.20 «10 хвилин з Прем'єр-міністром»
14.05 «Клініка»
14.45 «Сімейні мелодрами -6»
15.45 «Одруження наосліп»
17.15 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.30 «Чистопев»
21.00 Т/с «Останній москаль» (1)
22.00 «Гроші»
23.30 «Мінкульт»
00.00 Х/ф «Викуп» (2)

ІНТЕР
06.35 Мультфільм
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 13.45, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРом»
09.20, 12.25 Т/с «Сільський романс»
14.05, 16.15 «Жди меня»
18.05, 19.05 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подорожці»
21.00 Т/с «Заради кохання я все зможу»
22.40 Т/с «Двадцять років без кохання» (2)
00.45 Т/с «Спроба Віри» (2)

ТТБ
08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Глобальне попередження»
10.35 «Назбирание»
11.00 «У країні Мультландії»
12.00 «Мамина школа»
12.30 «Скарби роду»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.30 «Музичний калейдоскоп»
14.00 «Відверті діалоги»
15.00 «Своїми очима»
15.25 «У дорозі. Щоденник»
16.15 «Чудесний канал»
17.00 «Моя улюблена робота»
17.30 «Дорогою додому»
18.00 «А у нас кіно знімали...»
18.30 «Живе багатство України»
19.30 «На часі»
20.00 «Урок... для батьків»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.00 «Тема дня»
21.30 «Золота провінція»
22.30 «Час країни»
23.00 Мовлення у цифровому форматі

ТТБ
08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «Надія є»
11.00 «У країні Мультландії»
12.00 «Живі сторінки»
12.30 «На часі»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.30 «А у нас кіно знімали...»
14.00 «Золота провінція»
14.45 «Актуально»
15.00 «Фабрика ідей»
15.30 «Розмова без нотаций»
16.15 «Чудесний канал»
17.30 «Зона ризику»
19.30 «Що робити?»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.30 «Уряд на зв'язку з громадянами»
22.30 «Час країни»
23.00 Мовлення у цифровому форматі

ТТБ
08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «Надія є»
11.00 «У країні Мультландії»
12.00 «Живі сторінки»
12.30 «На часі»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.30 «А у нас кіно знімали...»
14.00 «Золота провінція»
14.45 «Актуально»
15.00 «Фабрика ідей»
15.30 «Розмова без нотаций»
16.15 «Чудесний канал»
17.30 «Зона ризику»
19.30 «Що робити?»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.30 «Уряд на зв'язку з громадянами»
22.30 «Час країни»
23.00 Мовлення у цифровому форматі

15 грудня, вівторок

УТ-1
06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини
07.25, 23.25 На слуху
09.00 Вічне
09.25, 18.55 Про головне
09.55 Д/с «Мій новий дім - Корея»
10.25 «План на завтра» з Анастасією Рінгіс
10.50 Зроблено в Європі
11.35 Перша студія
12.25 «Prime-time» з Мирославою Гонгадзе
13.15, 18.05 Час-Ч
13.55 Хочу бути
14.10 Школа Мері Поппінс
14.25 Мультфільми
15.00 Фольк-music
16.15 Подорожні
17.10 Д/ф «Стародавнє місто Ліцзянь»
17.35 Суспільний університет
18.15 Новини. Світ
19.30 ДебатиPRO
21.25 Новини. Спорт
21.50 Війна і мир
23.00, 00.00 Підсумки

1+1
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.15 ТСН
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30, 10.50, 12.20, 12.30 «Міняю жінку - 5»
14.05, 21.00 Т/с «Останній москаль» (1)
15.05 «Клініка»
15.45 «Сімейні мелодрами -6»
17.15 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.30 «Чистопев»
22.00 «Новий інспектор Фреймут -3»
00.00 Х/ф «Чорний дрізд» (2)

ІНТЕР
05.40, 20.00 «Подорожці»
06.35 Мультфільм
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРом»
09.20, 21.00 Т/с «Заради кохання я все зможу»
11.15, 12.25 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
13.40, 14.20 «Судові справи»
15.45, 16.15 «Сімейний суд»
18.05, 19.05 Ток-шоу «Стосується кожного»
22.40 Т/с «Двадцять років без кохання» (2)
00.45 Т/с «Спроба Віри» (2)

ТТБ
08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «В об'єктиві ТТБ»
11.00 «У країні Мультландії»
12.00 «Живе багатство України»
12.30 «На часі»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.15, 21.00 «Тема дня»
13.30 «Дорогою додому»
14.30 «Довженківськими стежками»
15.00 «Енергоманія»
15.30 «Золота провінція»
16.15 «Чудесний канал»
17.00 Концерт «Ріка життя»
18.30 «Крізь призму часу»
19.30 «Будьте здорові»
20.00 Із нашої відеотеки.
«Подорожні замальовки»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.30 «Європа очима українця»
22.30 «Час країни»
23.00 Мовлення у цифровому форматі

ТРК «УКРАЇНА»
06.50, 07.15, 08.15 Ранок з Україною
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події
09.15 Зоряний шлях
11.00, 19.45 Ток-шоу «Говорить Україна»
12.15 Реальна містика
13.15, 15.30 Т/с «Я поруч» (2)
18.00 Т/с «Клан ювелірів. Відплата»
21.00 Т/с «Крапка кипіння»
23.00 Події дня
23.30 Х/ф «Потрійний форсаж» (2)
04.10 Т/с «Клан ювелірів. Битва»

2+2
06.00 Мультфільми
08.00, 16.00 «Нове Шалене відео по-українськи»
11.35, 16.55 «Облом.UA»
13.10 «Помста природи»
17.30, 19.00, 00.00 «ДжеДА!»
18.30, 23.30 Новини «Спецкор»
19.20 «Секретні матеріали»
20.20 Х/ф «Останній леґіон»
22.30 Т/с «Череп і кістки»
00.20 Х/ф «Воронка»
02.10 Х/ф «Карпатське золото»
03.40 Х/ф «Гетьманські клейноди»

ТВ-4
06.00, 10.00, 18.00 Т/с «Перша леді»
07.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.30 Провінційні вісті
07.35 Програма «Погляд зблизька»
08.05 Програма «Духовні роздуми»

ТВ-4
06.00, 10.00, 18.00 Т/с «Перша леді»
07.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.30 Провінційні вісті
07.35 Програма «Погляд зблизька»
08.05 Програма «Духовні роздуми»

16 грудня, середа

УТ-1
06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини
07.30, 23.25 На слуху
07.50 Код безпеки
09.00 Вічне
09.55 ДебатиPRO
11.30 Реформуєчи Україну
12.00 Засідання Кабінету Міністрів України
13.15, 18.05 Час-Ч
14.15 Хто в домі хазяїн?
14.35 Мультфільми
15.00 Музичне турне
16.05 Д/ф «Румунія, оповідки з цвинтаря»
17.35 Суспільний університет
18.15, 01.20 Новини. Світ
19.30 Т/с «Мафіоза»
20.30 Вересень
21.25 Новини. Спорт
21.45 З перших вуст
21.50 Слідство. Інфо
22.40 Мегалот
23.00, 00.00 Підсумки

1+1
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.15 ТСН
07.10, 07.45, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30, 10.50, 12.20 «Міняю жінку - 5»
12.30 «Міняю жінку - 7»
14.05, 21.00 Т/с «Останній москаль» (1)
15.05 «Клініка»
15.45 «Сімейні мелодрами -6»
17.15 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.30 «Чистопев»
22.00 «Одруження наосліп»
00.00 Х/ф «Війна» (2)

ІНТЕР
05.40, 20.00 «Подорожці»
06.35 Мультфільм
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРом»
09.20, 21.00 Т/с «Заради кохання я все зможу»
11.15, 12.25 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
13.40, 14.20 «Судові справи»
15.45, 16.15 «Сімейний суд»
18.05, 19.05 Ток-шоу «Стосується кожного»
22.40 Т/с «Двадцять років без кохання» (2)
00.45 Х/ф «Ромашка, кактус, маргаритка»

ТТБ
08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «Крізь призму часу»
11.00 «У країні Мультландії»
12.30 «Європа очима українця»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.15, 21.00 «Тема дня»
13.30 «Будьте здорові»
14.00 «Зона ризику»
15.00 Із нашої відеотеки.
«Подорожні замальовки»
15.30 «Час змін»
16.15 «Чудесний канал»
17.00 «Своє, українське»
17.30 «Живі сторінки»
18.00 «Актуально»
18.30 «Іван Франко і Леся Українка»
19.30 «Діловий ритм»
20.00 «Золота провінція»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.30 «На часі»
22.30 «Час країни»

ТРК «УКРАЇНА»
06.00, 12.15 Реальна містика
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події
07.15, 08.15 Ранок з Україною
09.15 Зоряний шлях
11.00, 19.45 Ток-шоу «Говорить Україна»
13.15, 15.30, 21.00 Т/с «Крапка кипіння»
16.00 Глядач як свідок
18.00 Т/с «Клан ювелірів. Відплата»
23.00 Події дня

2+2
06.35, 16.00, 17.55 «Нове Шалене відео по-українськи»
07.35, 16.55 «Облом.UA»
08.30, 18.30, 23.30 Новини «Спецкор»
09.10 «Секретні матеріали»
10.20 Д/п «Загублені світи»
11.15 Д/п «Приховані міста»
12.15 Х/ф «Повітряний міст»
14.10 Т/с «Зоряна брама. Всесвіт. Сезон 2»
19.20 «Цілком таємно»
20.20 Х/ф «Супертанкер»
22.30 Т/с «Череп і кістки»
00.20 Х/ф «Апокаліпсис»
02.10 Х/ф «Вперед за скарбами гетьмана»
03.35 Х/ф «Двійник»

ТВ-4
06.00, 10.00, 18.00 Т/с «Перша леді»
07.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.30 Провінційні вісті
07.35 Межа правди
09.00, 00.15 Час-Тайм
09.30, 17.00 Програма «Унікальна Україна»
11.00, 16.10 Дитяча година
12.00 Музична програма «Гал-кліп»
12.30 Програма «Щоденник для батьків»
13.00 Ірина Федішин, «Музична феєрія»

17 грудня,

УТ-1
06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини
07.40, 23.25 На слуху
09.25, 18.55 Про головне
09.55 Вікно в Америку
10.20 Богатирські ігри
11.30 Війна і мир
12.25 Слідство. Інфо
13.15, 18.05 Час-Ч
14.25 Надвечір'я. Доли
15.25 Біатлон. Кубок світу. Спринт 10 км. Чоловіки
17.05 Світло
18.15 Новини. Світ
19.30 Т/с «Мафіоза»
20.30 Д/с «Каліфорнія наша»
21.25 Новини. Спорт
22.15 5 баксів.net
23.00, 00.00 Підсумки

1+1
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.15 ТСН
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30, 10.50, 12.20, 12.30 «Міняю жінку - 7»
14.05, 21.00 Т/с «Останній москаль» (1)
15.05 «Клініка»
15.45 «Сімейні мелодрами -6»
17.15 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.30 «Чистопев»
22.00, 23.30 «Право на владу»

ІНТЕР
05.40, 20.00 «Подорожці»
06.35 Мультфільм
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРом»
09.20, 21.00 Т/с «Заради кохання я все зможу»
11.15, 12.25 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
13.40, 14.20 «Судові справи»
15.45, 16.15 «Сімейний суд»
18.05, 19.05 Ток-шоу «Стосується кожного»
22.40 Т/с «Двадцять років без кохання» (2)

ТТБ
08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «Надія є»
11.00 «У країні Мультландії»
12.00 «Живі сторінки»
12.30 «На часі»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.30 «А у нас кіно знімали...»
14.00 «Золота провінція»
14.45 «Актуально»
15.00 «Фабрика ідей»
15.30 «Розмова без нотаций»
16.15 «Чудесний канал»
17.30 «Зона ризику»
19.30 «Що робити?»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.30 «Уряд на зв'язку з громадянами»
22.30 «Час країни»
23.00 Мовлення у цифровому форматі

ТВ-4
06.00, 10.00, 18.00 Т/с «Перша леді»
07.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.30 Провінційні вісті
07.35 Програма «Соло»
09.00, 00.15 Час-Тайм
09.30, 17.00 Програма «Унікальна Україна»
11.00, 16.10 Дитяча година
12.10 Програма «Формула здоров'я»
13.10 Хіт-парад
14.00 Х/ф «Все, чого вона хотіла»
17.30 Програма «Музичні делікатеси»
19.30, 21.00 Наші вітання
20.00 Програма «Слідство. Інфо»
20.30 Європа у фокусі
21.30 Програма «Школа домашнього комфорту»
22.35 Х/ф «Викрасти поліцейського» (2)

четвер	18 грудня, п'ятниця	19 грудня, субота	20 грудня, неділя
ICTV 08.45 Факти. Ранок 09.15, 19.20 Надзвичайні новини 10.00 Антизомбі 11.05, 16.45 Т/с «Прокурори» 12.00, 13.20 Х/ф «Мисливці за привидами-2» 12.45, 15.45 Факти. День 14.45 Т/с «Код Костянтина» 16.25 Патруль. Самооборона 17.45, 22.25 Т/с «На трюх» 18.45, 21.05 Факти. Вечір 20.20 Інсайдер 21.25 Т/с «Володимирська, 15» 23.25 Х/ф «Крутий момент» (2)	УТ-1 06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини 09.00 Вічне 09.55 Д/с «Мій новий дім - Корея» 10.25 Богатирські ігри 11.40 Вересень 12.25 «Схеми» з Наталією Седлецькою 13.55 Театральні сезони 14.25 Віра. Надія. Любов 15.25 Біатлон. Кубок світу. Спринт 7,5 км. Жінки 17.50 Як це? 18.15, 01.20 Новини. Світ 19.30 INTERMARIUM 20.30 «План на завтра» з Анастасією Рінгіс 21.25 Новини. Спорт 21.50 Перша студія 23.00, 00.00 Підсумки	УТ-1 09.05 Хочу бути 09.30 Хто в домі хазяїн? 09.50 Мир заради дітей 11.20, 21.30 Поліція 12.10 Біатлон. Кубок світу. Гонка переслідування 12,5 км. Чоловіки 13.25 Богатирські ігри 14.25 Чоловічий клуб. Спорт 16.00 Х/ф «Сісі - непокірна імператриця» 17.55 Хокей. Чемпіонат України. «Донбас» - «Вітязь» 20.30 На пам'ять 21.00 Новини 22.20 Інша музика з Олексієм Коганом 23.00 День Янгола	УТ-1 08.15 Єдина кухня 08.40 Тепло.Уа 09.55 Спогади 10.25 Твій дім 11.15 Фольк-music 12.25 Футбол. Клубний чемпіонат світу. Фінал 14.25 Біатлон. Кубок світу. Мас-старт 15 км. Чоловіки 15.25 Біатлон. Кубок світу. Мас-старт 12,5 км. Жінки 16.35 Чоловічий клуб. Спорт 17.55 Хокей. Чемпіонат України. «Донбас» - «Вітязь» 20.20 Театральні сезони 21.00 Новини 21.40 Перша шпальта 23.00 День Янгола
СТБ 06.05, 16.00 «Все буде добре!» 08.00 «Все буде смачно!» 08.55 «Зіркове життя. Життя після самогубства» 09.55 «Зіркове життя. Допитися до слави» 10.50 «Битва екстрасенсів» 12.10 «Національне талант-шоу «Танцюють всі!»-6» 18.00, 22.00 «Вікна-Новини» 18.30 Т/с «Коли ми вдома»(1) 20.00, 22.45 «Зважені та щасливі - 5» 23.05 «Один за всіх»	1+1 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30 ТСН 06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1» 07.35 «Маша і ведмідь» (1) 09.30 «Міняю жінку - 7» 11.00, 12.20, 12.30 «Міняю жінку - 9» 14.05 Т/с «Останній москаль» (1) 15.05 «Клініка» 15.45 «Сімейні мелодрами -6» 17.15 Т/с «Заборожене кохання» (1) 20.20 «Вечірній Київ 2015» 22.45 «Світське життя» 23.45 Х/ф «Греберси» (2)	1+1 08.00, 19.30 ТСН 09.00 «Світське життя» 10.00 Х/ф «Вагітна бабуся» 14.00 «Вечірній Київ 2015» 16.30 «Вечірній квартал» 18.30 «Розсміши коміка» 20.15 «Українські сенсації» 21.15 «Вечірній квартал» 23.15 «Що? Де? Коли? 2015»	1+1 06.55 «Що? Де? Коли? 2015» 08.00 «Українські сенсації» 09.00 Лотерея «Лото-забава» 09.40 Мультфільм 09.50 «Маша і ведмідь» (1) 10.05 ТСН 11.00, 12.15, 13.10 «Світ навиворіт - 3: Танзанія, Ефіопія» 14.25 «Новий інспектор Фреймут -3» 15.45 «Одруження наосліп» 17.00 «Розсміши коміка» 18.00 «Сказочная Русь 2015» 19.30 «ТСН-Тиждень» 21.00 Х/ф «Проїзний квиток» (2) 00.50 Д/ф «Красна маланка» (1)
НОВИЙ КАНАЛ 07.17 Т/с «Друзі» 11.05 Т/с «Моя прекрасна нянька» 16.10 Т/с «Не родись вродлива» 18.00 Абзац! 19.00 Х/ф «Пророк» 21.00 Х/ф «Заплати привида» (2) 22.50 Х/ф «Секретний експеримент» 00.35 Х/ф «Божевільна їзда»	ІНТЕР 05.25, 20.00 «Подробиці» 06.25 Мультфільм 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини 07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРОМ» 09.20 Т/с «Заради кохання я все зможу» 11.15, 12.25 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським» 13.40, 14.20 «Судові справи» 15.45, 16.15 «Сімейний суд» 18.05 Ток-шоу «Стосується кожного» 21.00 Ток-шоу «Чорне дзеркало» 23.30 Х/ф «Солдати невдачі» (2)	ІНТЕР 08.00 Марафон «Диво починається» 10.00, 03.00 Х/ф «Біляночка та Розочка» 11.30 «Подорожі в часі» 12.00 Х/ф «Звичайне чудо» 14.55 Х/ф «Найчарівніша та найпривабливіша» 16.40 «Суботній концерт» 18.00, 20.30 Т/с «Батьківський інстинкт» (2) 20.00 «Подробиці» 22.25 Х/ф «Хроніки зради»	ІНТЕР 08.15 «удачний проєкт» 09.10 «Готуємо разом» 10.00 «Орел і Решка. Ювілейний 2» 11.00 Х/ф «Найчарівніша та найпривабливіша» 12.50 Х/ф «Снігове кохання, або Сон зимової ночі» 15.00 Т/с «Розумниця, красуня» 19.00 «Кохання з першого погляду» 20.00 «Подробиці тижня» 21.40 Т/с «Батьківський інстинкт» (2) 01.45 Х/ф «Хроніки зради»
ТРК «УКРАЇНА» 06.00, 12.15 Реальна містика 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події 07.15, 08.15 Ранок з Україною 09.15 Зоряний шлях 11.00, 19.45 Ток-шоу «Говорить Україна» 13.15, 15.30, 21.00 Т/с «Кракпа кипіння» 16.00 Глядач як свідок 18.00 Т/с «Клан ювелірів. Відплата» 23.00 Події дня 23.30 Т/с «С.С.I.. Місце злочину Майами» (2)	ТРК «УКРАЇНА» 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події 07.15, 08.15 Ранок з Україною 09.15, 04.55 Зоряний шлях 11.00, 19.45 Ток-шоу «Говорить Україна» 12.15 Реальна містика 13.15, 15.30 Т/с «Кракпа кипіння» 16.00 Глядач як свідок 18.00 Т/с «Клан ювелірів. Відплата» 21.00 Х/ф «Чужі діти» 23.00 Події дня	ТРК «УКРАЇНА» 08.00 «Ранок з ТТБ» 10.00 «Новини України» 11.00 «У країні Мультяндії» 12.15 «Актуально» 12.30 «На часі» 13.00 «Театральні зустрічі» 15.30 «Абетка здоров'я» 16.00 «Словами малечі про цікаві речі» 16.15 «Чудесний канал» 17.15 «Миколай крокує до нас» 18.40 «Думки вголос» 19.00, 21.00 «Панорама подій» 20.15 «Акценти тижня» 20.35 «Пісня в дарунок» 20.45 «Вечірня казка» 21.30 «Поклик таланту» 23.00 Мовлення у цифровому форматі	ТРК «УКРАЇНА» 09.00 «Всі буде смачно!» 11.00 «Караоке на Майдані» 12.00 «Х-Фактор - 6» 15.50 «МастерШеф - 5» 19.00 «Битва екстрасенсів 15» 21.15 «Один за всіх» 22.30 «Кохана, ми вбиваємо дітей» 23.20 Х/ф «Озеро страху 4» (3)
2+2 06.35, 16.00, 17.55 «Нове Шалене відео по-українськи» 07.35, 16.55 «Облом.УА» 08.30, 18.30, 23.30 Новини «Спецкор» 09.00, 19.20 «Люстратор 7.62» 09.25 Д/п «Летючий Хеві-метал» 09.55 «Помста природи» 10.20 Д/п «Загублені світи» 11.15 Д/п «Приховані міста» 12.15 Х/ф «Супертанкер» 14.10 Т/с «Зоряна брама. Всесвіт. Сезон 2» 20.20 «Хорообрі серця» 22.30 Т/с «Череп і кістки» 00.20 Х/ф «Арахнія» 02.05 Х/ф «Іду до тебе» 03.05 Х/ф «Вінчання зі смертю»	2+2 06.00 Мультфільми 06.35, 16.00, 17.55 «Нове Шалене відео по-українськи» 07.35, 16.55 «Облом.УА» 08.10, 19.00 «ДжеДА!» 08.30, 18.30 Новини «Спецкор» 09.00 «Люстратор 7.62» 09.10 «Секретні матеріали» 09.25 Д/п «Летючий Хеві-метал» 09.55 «Помста природи» 10.20 Д/п «Загублені світи» 11.15 Д/п «Приховані міста» 12.15 Х/ф «Подарунок на Різдво» 14.10 Т/с «Зоряна брама. Всесвіт. Сезон 2» 19.20 Х/ф «Подвійний удар» 21.30 Х/ф «Ворог близько» 23.20 Х/ф «Крижаний» 01.25 Х/ф «Арахнія» 02.55 Х/ф «Постріл у труні»	2+2 06.30, 11.15 Програма «Про нас» 07.00 Провінційні вісті 07.35 Х/ф «З тобою та без тебе» 09.00 Час-Тайм 09.30, 23.00 Програма «Євромакс» 10.00 Унікальна Україна 10.30 Блага звістка з Ріком Реннером 11.30 Зміни свій світ 12.25 Х/ф «Сезон повернення» 14.30 Програма «Щоденник для батьків» 15.00 Дитяче кіно. Х/ф «Пані Завірюха» 16.30 Дім книги 17.00 Хіт-парад 18.00 Наші вітання 19.00, 23.30 Єдина країна 20.10 Програма «Соло» 21.05 Х/ф «Відсутня ланка» 00.10 Час-Тайм 00.30 Х/ф «Кішка проти щура» (2) 02.30 Х/ф «Темна сторона життя» (2)	2+2 08.35 «Облом.УА» 09.00 БОКС. Чемпіонські бої за версією WBO: Енді Лі (Велика Британія) - Біллі Джо Сандерс (Велика Британія) - Джиммі Келлі (Велика Британія). Трансляція з Лондона 11.00 «Люстратор 7.62» 12.00 «Ціпком таємно» 13.00 «Секретні матеріали» 14.00 «Хорообрі серця» 15.00 Х/ф «Подарунок на Різдво» 16.45 Х/ф «Острів МакКінсі» 18.40 Х/ф «Орел Дев'ятого легіону» 21.00 Х/ф «Веселі канікули» 22.50 Х/ф «Ворог близько» 00.40 Х/ф «Крижаний» 02.30 Х/ф «Чорна долина» 04.00 Х/ф «Все перемагає любов»

ОВЕН (21.03-20.04)

Вам необхідно поводитися уважно та обережно. На роботі беріться тільки за реальні справи, не потрібно створювати лише видимість роботи.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05)

Постарайтеся не спровокувати конфлікт. Може виникнути ситуація, коли вам буде необхідно опанувати новими знаннями. Від вас

будуть потрібні нові ідеї, нестандартні рішення.

БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06)

Вирішальний період для вашої кар'єри і відносин з начальством. Покажіть в усій красі свою працездатність і високий професійний рівень.

РАК (22.06-23.07)

Займіться повсякденними справами і звичними обов'язками. Постарайтеся бути

товариськими, тому що є реальні шанси завести потрібні зв'язки.

ЛЕВ (24.07-23.08)

Ви будете як ніколи впевнені у своїх силах і правоті. Постарайтеся тільки бути обережнішими з висловленнями, не варто уператися і сперечатися.

ДІВА (24.08-23.09)

Постарайтеся не давати нікому ніяких обіцянок, виконати їх буде досить складно. Варто сер-

йозно задуматися про майбутнє. Постарайтеся бути уважнішими з близькими людьми, вони мають потребу у вашій підтримці.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10)

Ви відкриєте для себе нові сфери діяльності і познайомилися з людьми, які стануть для вас партнерами і друзями. Однак нові досягнення зажадають додаткових зусиль.

СКОРПІОН (24.10-22.11)

Не слід робити зайвих рухів. Суєта лише стомить, спокій же допоможе багато в чому розібратися. Побережіть здоров'я, спілкуйтеся тільки з тими, хто вам приємний.

СТРЕЛЕЦЬ (23.11-21.12)

Настав час задуматися про найближче майбутнє. Бажаючи зробити належне враження на колег і начальство, будьте

пунктуальні і уважні. Не виключено, що знайдуться способи наблизитися до своєї мрії.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01)

Добрый час для реалізації нових ідей і сміливих проєктів. Незапланована, цікава зустріч може привести до вигідних угод.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02)

Ваші бажання й задуми будуть виконуватися, але тільки

якщо вони не суперечать інтересам інших людей. Постарайтеся вчасно виправляти допущені вами помилки.

РИБИ (20.02-20.03)

Не зневіряйтеся в тому, що ви робите. Навіть якщо багато планів доведеться переглянути в корені, однак потрібно йти до своєї мети. Необхідно вибрати правильну стратегію та тактику у взаєминах з близькими людьми.

Благодійність

«Миколай про тебе не забуде!»

«Миколай про тебе не забуде!» – щорічна благочинна акція, започаткована у Львові в 2001 році молодіжною громадською організацією «Академія Української Молоді» з метою збору подарунків для дітей із багатодітних та малозабезпечених сімей. Проводиться ГО «Академія Української Молоді» спільно з навчальними закладами, громадськими організаціями та спільнотами на всій території України напередодні дня святого Миколая. Сердечно запрошуємо вас також долучитися до цієї Всеукраїнської благочинної акції.

Сердечно вітаємо з Днем Ангела, який загостить у неділю, нашого душпастиря – отця Андрія ЛЕВКОВИЧА.

Щиро дякуємо Вам за Небесне та земне благословення, за молитовну опіку. Дякуємо за глибину Вашого серця, яке завжди відкрите та сповнене любов'ю до нас. Свій світлий розум, душевні скорби та християнські ідеали Ви ревно даруєте нам для утвердження в вірі, для міцності та єдності нашої Церкви, для наполегливості у молитві. Співають Вам хори: «Осанна з Небес!» – і тішаться серце Марії. З поклоном душі ми вітаємо Вас, Душпастирю милий Андрію! З Днем Ангела Вас ми вітаємо, Здоров'я і віри від Бога бажаємо. І сили любити, терпіти, прощати, і віру святу захищати. Хай поруч з Вами Ангел Ваш летить і береже Вас із родиною завжди і всюди, Нехай несе Вам радість кожна мить і благодать Господня з Вами буде. Наш отче, бажаємо нетлінних Вам благ – Преславний вінець від Христа в Небесах!

З любов'ю та вдячністю – парафіяни, сестриці церкви Святої Покрови.

Миколай про тебе не забуде!

Метою акції є допомогти дітям та молоді відкрити в собі та проявити чутливість, самопошванту, жертвність, безкорисливість. Акція «Миколай про тебе не забуде!» покликана вшанувати пам'ять великого благодійника святого Миколая та звернути увагу громадськості на важливість добродієності. Завданням акції є зібрати та роздати подарунки (солодощі, іграшки, книжки, канцелярське приладдя, засоби гігієни) тим дітям, які могли би залишитися без нашої або батьківської уваги, а також для дітей воїнів-учасників АТО, створити особливу атмосферу свята напередодні та під час Дня Миколая. Сподіваючись на вашу участь в акції, маємо надію, що вона охопить якнайбільше молоді нашого міста.

Учасником акції може стати кожен охочий у зручній для себе спосіб: волонтери – працюють на Фабриці святого Миколая, розносять подарунки дітям; спонсори – фірми та підприємства, які надають пожертви, партнерські організації та спільноти – організують збір подарунків в навчальних закладах, релігійних громадах та ін.; перевізники – волонтери та партнерські організації, які можуть надати транспортні послуги для перевезення волонтерів та подарунків; засоби масової інформації – надають інформаційну підтримку та висвітлюють перебіг різних етапів заходу.

Завдяки підтримці спонсорів і партнерів та ініціативі молодих людей у минулому році благодійна акція «Миколай про тебе не забуде!» була організована у 8 містах України. Кожне місто провело ряд своїх особливих заходів для акції. Минулого року вдалося рознести подарунки для 3 тисяч потребуючих дітей Львова, до акції долучилося близько 500 волонтерів – студентів та старшокласників.

На Чортківщині організаторами благодійності є небаїдужі люди.

Ми просимо вас долучитися до акції. Будемо вдячні за матеріальну підтримку у вигляді солодощів, іграшок, предметів канцелярії. Допомога у будь-якому вигляді, будь-яка сума грошей будуть дуже корисними. Завжди будемо раді персональній зустрічі з вами, щоб обговорити деталі акції та умови партнерства.

Ми залюбки прийемо солодощі, цукерки, книжки, приладдя для школи, іграшки та ін.

Запрошуємо усіх небаїдужих долучитися до цієї акції і надати благодійну фінансову, матеріальну чи організаційну допомогу.

Як ви можете допомогти?

– принести іграшки (можуть бути і вживані), дитячий одяг (речі, з яких ви вже виростили), дитячі книжки, розмальовки, канцприладдя, цукерки, шоколадки, мандаринки на «Фабрику святого Миколая»;

– якщо ви маєте власне авто, можете стати водієм помічників святого Миколая та допомогти нам під час розвезення подарунків за адресами дітей;

– допомогти з друком інформаційних матеріалів (буклетів, листівок, оголошень, плакатів);

– організувати акцію зі збору речей у себе на місці роботи;

– розповісти про акцію своїм друзям і захотіти їх долучитися.

Давайте разом подаруємо віру в чудо тим, хто справді цього потребує! Місця прийому речей: Катедральный Собор Св. верх. апп. Петра і Павла, вул. Шевченка 3 7-го по 16-е грудня (з 8-ї до 19-ї год.)

Деталі за тел.:

097-142-59-29 (Андрій)
096-019-54-24 (Уляна)
096-344-69-54 (Леся)
063-970-66-09 (Таня)

Реквізити: РАХУНОК:

Пар. ап. Петра і Павла м. Чортків БЄ УГКЦ р/р 2600000012034 мфо 338879 окпо 21164763 АТ «Укресімбанк» КАРТКА: 5168 7553 0469 0635 (Батриновська Уляна) ПАТ КБ «ПриватБанк»

Організатори акції

Зимової пори, 13 грудня, святкуватиме своє 16-річчя та День Ангела найдорожча внучка, наймиліша племінниця, найкрасивіша сестричка Андріанка ЧЕРКАСОВА з м. Чортків.

Ми Тебе вітаємо із цим гарним святом. Від душі бажаємо радості багато, Хай в житті Твоєму горя не буває. На устах усмішка шораз розцвітає. Нехай близькі люди дарують тепло, Міцним щоб здоров'я у Тебе було.

Хай сили небесні Тебе бережуть, Ангели щастя на крилах несуть. Від смутку боронить молитва свята, Христос посилає щасливі літа.

З любов'ю – любляча бабуся Ольга, Оксана, Софійка.

Це цікаво

Голубиний ярмарок-політ...

Голубівництво – справа не людська, а всенародна, – вважають в кожному регіоні нашої країни... Не відкидають такої думки й мешканці смт Заводське, де 6 грудня цього року відбулась виставкова гільдія фінальної частини обласних змагань голубиноного спорту, організатором якої виступив Чортківський клуб спортивного голубівництва.

Дана виставка саме спортивних голубів відбулась на наших теренах вперше.

Участь у голубиних естафетах взяли три округи – Чортківський, Хоростківський, Заліщицький. Завітали крилаті друзі та їх господарі й з Коломиїщини. Приїхавши на нагородження, голубоводи та

їх пернаті вихованці мали чим здивувати кількатисячну аудиторію: відвідувачам виставки було продемонстровано пернатих спортсменів – володарів найкращих титулів «Чемпіони дистанцій – 2015» (категорії А, В, С, D, E), «Кращий АС – голуб (сезон 2014-2015)», «Кращий самець-2015», «Краща самиця сезону 2015», «Кращий річник сезону 2015» та ін. Загалом – 80 призерів голубиноного лету!

Маючи за плечима 10-літній досвід виховання птахів миру, один із організаторів дійства, член Клубу спортивного голубівництва Тернопільської області Ігор Мосанюк зазначає: «Фінальна частина нагороджень – це ще не остаточне завершення голубиних змагань. Федерація голубиноного спорту – всеукраїнська. Результати обласних змагань ми подаємо на Україну. У Львові діє обчислювальний центр, де підводяться підсумки змагань з усієї України і виводяться кращі голуби, які потім представляють нашу країну на європейській виставці». Цьогоріч шанс на чемпіонський титул у міжнародних змаганнях, що відбудуться у Бухаресті (Румунія), отримав призер з нашої області – чемпіон дистанції «Павлоград-2» (категорія D, E) – вихованець голубовода Степана Вовчука із Заліщиків.

Для жителів Чортківської округи і не тільки (бо

виставку відвідали й мешканці сусідніх районів, інших областей) голубине свято перетворилося на справжній ярмарок, на якому було представлено понад 100 видів пернатих – німецькі, римські, свердловські, поштові та ін.

Пан Юрій із Коломиїщини, учасник виставки, зізнається, що на такому дійстві не вперше – любить і доглядає за голубами понад 30 років, має й своїх призерів. Цьогоріч на Чортківщині приїхав тільки похизуватися своїми улюбленими. У нього їх – 40 порід.

Окрім спортивних голубів, на виставці демонструвалися й їхні декоративні побратими, а також різні види свійських тварин. Найбільшими улюбленими дітей стали маленькі кролики різних видів і забарвлень...

Надія САСАНЧИН
Фото автора

12 грудня виповнюється 80 років Стефану Петровичу ГРИЦЬКІВУ, ортопеду-травматологу, заслуженому лікареві України, відміннику охорони здоров'я України і просто доброму супругу, батькові, дідусеві.

Невже Тобі вісімдесят?! А ми не віримо ніяк, Ми добре знаєм, що Ти дужий, Людському горю не байдужий, Допомагав хворим багато... І от сьогодні в Тебе свято.

Ми вдячні Богу, що Ти є, Здоров'я бережи своє, – Ходи, як завжди, на зарядку І буде в Тебе все в порядку. Дивись новини і читай, Пиши статті і пам'ятай: Ти є у нас, а ми у Тебе, Вітаєм! Зичим, що лиш треба, На радість всім сто літ живи!

Дружина, внук, невістка і сини.

ПРОГНОЗ ПОГОДИ НА ТИЖДЕНЬ

СУБОТА 12 грудня 0 ... +4

НЕДІЛЯ 13 грудня 0 ... +4

ПОНЕДІЛОК 14 грудня 0 ... +3

ВІВТОРОК 15 грудня -1 ... +1

СЕРЕДА 16 грудня -1 ... +1

ЧЕТВЕР 17 грудня -3 ... 0

П'ЯТНИЦЯ 18 грудня -3 ... -1